

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Моделювання системних характеристик в економіці»

№	Назва поля	Детальний контент, коментарі
1	Назва факультету	Інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту
2	Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії, економіка)
3	Код і назва спеціальності	051 Економіка
4	Тип і назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма Економіка
5	Код і назва дисципліни	Моделювання системних характеристик в економіці
6	Кількість ЄКТС кредитів	4
7	Структура дисципліни (розподіл за видами та годинами навчання)	Лекцій – 30 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 66 годин, консультації – 8 годин. Семестровий контроль – залік.
8	Графік вивчення дисципліни	Курс – 1, семестр – 1.
9	Передумови для навчання за дисципліною	Моделювання економіки. Прогнозування соціально-економічних процесів. Моделювання економічної динаміки.
10	Анотація дисципліни	Змістовий модуль I. Функціональні характеристики планових рішень Тема 1. Системні властивості планових рішень. Загальна схема взаємодії системи с середовищем. Основні функціональні характеристики планів. Взаємозв'язок і взаємодія функціональних характеристик планів. Тема 2. Моделювання маневреності та еластичності планів. Види маневрування, граничні маневреності. Постановка оптимізаційної задачі планування з урахуванням маневрених якостей планів. Еластичність планів. Оптимізації планів за нормами еластичності в умовах інерційності. Формування оптимальних еластичних планів за наявності можливостей маневрування. Правила маневрування. Узагальнена постановка задачі оптимізації планів. Тема 3. Моделювання надійності та напруженості планів. Проблема надійності планів. Оцінка надійності плану випуску продукції. Напруженість планів. Ігровий підхід до оцінки напруженості.

		<p>Тема 4. Моделювання адаптивності розвитку і функціонування складних систем. Динамічна модель оцінювання стратегії економічного розвитку. Адаптація економіко математичних моделей. Експертне оцінювання показників динамічних моделей економічного розвитку.</p> <p>Змістовий модуль II. Моделювання та комплексне дослідження планових рішень</p> <p>Тема 5. Моделювання і дослідження інерційних планових рішень. Маневрування як спосіб подолання інерції планів. Шляхи маневрування. Класифікація систем по їх маневренім і інерційним якостям. Актуальність прийнятих планових рішень і можливості маневрування.</p> <p>Тема 6. Моделювання ентропійних характеристик стану системи. Різноманітність і ентропія. Закон необхідної різноманітності. Закон необхідної різноманітності в задачі планування випуску продукції. Шляхи зниження ентропії в задачах планування.</p> <p>Тема 7. Аналіз структурних властивостей плану. Загальна постановка завдання. Напрями активного впливу на параметри плану.</p> <p>Тема 8. Комплексне дослідження рівнів еластичності, надійності, маневреності і гнучкості планових рішень. Вплив еластичності плану на рівень його надійності. Вплив взаємозамінності на еластичність плану. Моделювання впливу резервів ресурсів і продукції на еластичність плану. Схема комплексного вибору рівнів еластичності, надійності і маневрених якостей планів. Вплив маневреності на надійність і компенсуючу здатність системи. Моделювання еластичності і надійності планів з урахуванням структурних зав'язків.</p> <p>Тема 9. Стабільність і гнучкість структур. Стійкість, чутливість і гнучкість структур. Аналіз потенційних можливостей розвитку структур виробничо-економічних систем. Оцінка структурних характеристик системи на основі методів кластерного аналізу. Параметризація завдань кластерного аналізу на проектуванні організаційних структур.</p>
11	Компетентності, знання, вміння, розуміння, якими	<p>Загальні компетентності:</p> <p>- здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень.</p>

	<p>оволодіє здобувач вищої освіти в процесі навчання</p>	<p>Фахові компетентності спеціальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, обробки та аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень у сфері економіки; - здатність обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень у сфері економіки; - здобуття глибинних знань з економіки, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією; - набуття універсальних навичок дослідника у сфері економіки, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; - здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері економіки.
12	<p>Результати навчання здобувача вищої освіти</p>	<p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері економіки на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики; - обирати та використовувати загально-наукові та спеціальні методи наукових досліджень у галузі економіки.
13	<p>Система оцінювання відповідно до кожного завдання для складання заліку</p>	<p>Підсумковий модульний контроль з дисципліни передбачає залік.</p> <p>Умовою допущення до складання заліку є виконання здобувачем до початку екзаменаційної сесії всіх форм і видів завдань, передбачених робочою програмою дисципліни.</p> <p>Оцінка з дисципліни складається з суми балів, набраних здобувачем протягом семестру (від 0 до 100 балів).</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F).</p>
14	<p>Якість освітнього</p>	<p>Політика академічної доброчесності серед</p>

	процесу	<p>здобувачів у ХНУРЕ передбачає консультування щодо вимог з написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань.</p> <p>Оновлення контенту дисципліни відбувається наприкінці попереднього семестру за ініціативою провідного лектора з урахуванням наукових інтересів здобувачів вищої освіти.</p> <p>Щорічно перегляд та оновлення змісту освітнього компоненту здійснюється з урахуванням результатів анкетування стейкхолдерів, обговорюється на засіданнях кафедри та схвалюється керівником групи забезпечення спеціальності. Провідний лектор визначає, які сучасні практики та наукові досягнення слід використовувати в освітньому процесі.</p>
15	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лаврінський Г. В. Моделювання системних характеристик в економіці. К.: ЕКМО, 2004. 169 с. 2. Моделирование экономической динамики: учеб. пособ. / Т.С. Клебанова, Н.А. Дубровина, О.Ю. Полякова и др. – [2-е изд., стереотип.]. Харьков: Инжек, 2005. 244 с. 3. Моделювання економічної динаміки: навч. посіб. К.: Атіка, 2006. 276 с. 4. Бутник О. М. Економіко-математичне моделювання перехідних процесів у соціально-економічних системах: монографія / О.М. Бутник. Х.: Інжек: СПД Лібуркіна Л.М., 2004. 304 с. 5. Піндайк Р.С., Рубінфелд Д.Л. Мікроекономіка. К.: Основи, 2015. 646 с.
16	Розробник силабусу	<p>Професор, доктор економічних наук, Полозова Тетяна Василівна. e-mail: tetiana.polozova@nure.ua</p> <p>Старший викладач, кандидат економічних наук, Мурзабулатова Олена Вячеславівна e-mail: olena.murzabulatova@nure.ua</p>